

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Pedagogika specjalna**

Nazwa w języku angielskim: **Special Pedagogy**

Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2026/2027**

Kierunek studiów: **Pedagogika**

Poziom studiów: **Studia I stopnia**

Forma studiów: **Niestacjonarne**

Profil: **praktyczny**

Specjalność: **Resocjalizacja z kryminologią, HR Business Partner**

Język wykładowy: **polski**

Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**

Opiekun przedmiotu: **dr hab. Rafał Czachor, prof. UJW**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię	10	12	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta	50	50	
Forma zaliczenia	Egzamin	Zaliczenie z oceną	
Liczba punktów ECTS	2	2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Zaliczony przedmiot: Wprowadzenie do pedagogiki.

Zaliczony przedmiot: Teoretyczne podstawy wychowania.

CELE PRZEDMIOTU

C1	Poznanie teorii pedagogiki specjalnej – jej przedmiotu zainteresowań, subdyscyplin, podstawowych pojęć, terminologii, celów, zadań i paradygmatów.
C2	Nabywanie wiedzy na temat wieloaspektowej problematyki niepełnosprawności człowieka.
C3	Poznanie wspólnych i swoistych cech poszczególnych rodzajów niepełnosprawności oraz wspólnych i swoistych zasad edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ – PEU	
Z zakresu wiedzy:	
PEU_W01	Student zna miejsce pedagogiki specjalnej wśród nauk pedagogicznych, zna przedmiot jej zainteresowań, subdyscypliny i terminologię, a także definiuje jej podstawowe pojęcia.
PEU_W02	Student posiada wiedzę na temat specyfiki poszczególnych rodzajów Niepełnosprawności oraz zna trudności związane z rozwojem i funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnościami oraz problemy ich rodzin.
Z zakresu umiejętności:	
PEU_U01	Student potrafi zaobserwować i dokonać analizy problemów egzystencjalnych, edukacyjnych oraz rehabilitacyjnych osób z niepełnosprawnością.
Z zakresu kompetencji społecznych:	
PEU_K01	Student jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć: Wykład		Liczba godzin
W 1	Wprowadzenie – przedstawienie celów, efektów uczenia się, programu nauczania i wymagań. Zagadnienia wprowadzające w problematykę pedagogiki specjalnej jako dyscypliny naukowej (zarys rozwoju, przedmiot zainteresowań, cele i zadania, subdyscypliny, interdyscyplinarność).	2
W 2	Podstawowa terminologia pedagogiki specjalnej (uszkodzenie, niepełnosprawność, upośledzenie, korektura, kompensacja, rewalidacja, rehabilitacja). Paradygmaty współczesnej pedagogiki specjalnej.	2
W 3	Znaczenie i zakres pojęcia <i>dziecko z niepełnosprawnością</i> . Psychospołeczna sytuacja dzieci z niepełnosprawnością - stadialność procesu adaptacji dziecka do niepełnosprawności.	2
W4	Problemy rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym - fazy procesu przystosowania rodziców do niepełnosprawności dziecka.	2
W 5	Wsparcie społeczne rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością.	2
Razem		10

Forma zajęć: ćwiczenia		
Ć1	Wprowadzenie. Omówienie zasad zaliczenia przedmiotu. Specyfika rozwoju, procesu edukacji i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.	2
Ć2	Specyfika procesów orientacyjno-poznawczych, emocjonalno-motywacyjnych i funkcjonowania społecznego, a także formy edukacji i zasady rehabilitacji dzieci z wadą wzroku.	2
Ć3	Charakterystyka rozwoju, form edukacji i procesu rehabilitacji dzieci z wadą słuchu.	2
Ć4	Specyfika funkcjonowania dzieci przewlekłe chorych w środowisku rodzinnym, edukacyjnym oraz w ośrodku leczniczym (w szpitalu, sanatorium ośrodka rehabilitacyjnym).	2
Ć5	Charakterystyka wybranych chorób przewlekłych (padaczki, cukrzycy i astmy oskrzelowej) oraz ich konsekwencji dla psychospołecznego funkcjonowania dziecka, zasady oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych.	2

Ć6	Specyfika funkcjonowania dzieci z dysfunkcją narządu ruchu - wpływu MPD na rozwój i proces edukacji dziecka, możliwości i zasady rehabilitacji.	1
Ć7	Podsumowanie zajęć. Zaliczenie.	1
Razem		12

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
1.	Prezentacja treści z wykorzystaniem multimedialnych.
2.	Praca w grupach, dyskusja.
3.	Literatura przedmiotu.
4.	Filmy.

**METODY I FORMY OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia się	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F ć	PEU_U01, PEU_K01	Praca w grupach, dyskusja, odpowiedź ustna.
P ć	PEU_W02, PEU_W02, PEU_U01, PEU_K01	Zaliczenie w formie ustnej lub pisemnej.
F w	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03, PEU_K01	Dyskusja, wypowiedź ustna.
P w	PEU_W01, PEU_W02, PEU_U01	Egzamin w formie ustnej lub pisemnej.

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

**KRYTERIA OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Nr PEU	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
PEU_W01	Student zna podstawowe pojęcia i terminy pedagogiki specjalnej oraz potrafi je ogólnie opisać.	Student dobrze zna pojęcia i terminy pedagogiki specjalnej oraz potrafi je właściwie opisać.	Student ma ugruntowaną wiedzę na temat pojęć, terminologii i subdyscyplin pedagogiki specjalnej. Potrafi określić jej miejsce wśród nauk pedagogicznych
PEU_W02	Student opisuje najważniejsze cechy poszczególnych rodzajów niepełnosprawności i zna w ogólnym stopniu problemy osób dotkniętych niepełnosprawnością oraz sytuację ich rodzin.	Student dobrze zna i prawidłowo opisuje poszczególne rodzaje niepełnosprawności oraz problemy osób niepełnosprawnych i sytuację ich rodzin.	Student ma ugruntowaną wiedzę na temat poszczególnych rodzajów niepełnosprawności oraz wnikliwie analizuje problemy osób niepełnosprawnych i sytuację ich rodzin.
PEU_U01	Student potrafi w podstawowym zakresie analizować typowe problemy osób z niepełnosprawnościami.	Student potrafi poprawnie analizować zróżnicowane problemy osób z niepełnosprawnościami.	Student potrafi analizować bardzo trafnie i w pogłębiony sposób wieloaspektowe problemy osób z niepełnosprawnościami.

PEU_K01	Student dostrzega potrzebę podejmowania działań pedagogicznych w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością.	Student jest przekonany o sensie i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin.	Student dostrzega potrzebę i deklaruje chęć niesienia pomocy osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom. Jest przekonany o głębokim sensie i wartości takich działań pedagogicznych.
---------	---	--	---

LITERATURA PODSTAWOWA
Chrzanowska I. (2018): <i>Pedagogika specjalna. Od tradycji do współczesności</i>, Kraków. Dykcik W. [red.] (2007): <i>Pedagogika specjalna</i>, Poznań. Obuchowska I. (1999): <i>Dziecko niepełnosprawne w rodzinie</i>, Warszawa.
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA
Kirenko J. (2006): <i>Oblicza niepełnosprawności</i>, Lublin. Maciarz A., Janiszewska-Nieścioruk Z. (2006): <i>Współczesne problemy pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną</i>, Kraków. Kuczyńska-Kwapisz J., Kwapisz J. (1996): <i>Rehabilitacja osób niewidomych i słabo widzących</i>, Warszawa.
ŹRÓDŁA ELEKTRONICZNE
Pedagogika specjalna. Portal dla nauczycieli, https://pedagogika-specjalna.edu.pl

MACIERZ POWIĄZANIA

EFEKTÓW UCZENIA DLA PRZEDMIOTU PEDAGOGIKA SPECJALNA

Z EFEKTAMI UCZENIA NA KIERUNKU: PEDAGOGIKA

Efekt uczenia się	Kod efektu kierunkowego	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne
PEU_W01	K_W01, K_W02	C1-3	W1-W2	1,2,3,4
PEU_W02	K_W03, K_W09	C1-3	W3- W5, Ć1-Ć7	1,2,3,4
PEU_U01	K_U03, K_U04, K_U11	C1-3	W3, Ć1-Ć7	1,2,3,4
PEU_K01	K_K02	C1-3	W2-W5, Ć1-Ć7	1,2,3,4